

Utlåtande 2013:156 RV (336-1607/2012)

Rinkeby - en by i världsklass

**Motion (2012:58) av Tomas Rudin och Hassan Said Mahamed
(båda S)**

Kommunstyrelsen föreslår att kommunfullmäktige beslutar följande.
Motion (2012:58) av Tomas Rudin och Hassan Said Mahamed (båda S)
om ”Rinkeby – en by i världsklass” anses besvarad med vad som anförs i
utlåtandet.

Föredragande borgarrådet Joakim Larsson anför följande.

Ärendet

Tomas Rudin och Hassan Said Mahamed (båda S) menar att de utvecklingsprojekt som Rinkeby har varit föremål för under gångna år har utgått från stadsdelens svagheter och att utfallen av projekten inte har varit lyckosamma och föreslår nu flera åtgärder för stadsutveckling med utgångspunkt från stadsdelens styrka.

Beredning

Ärendet har remitterats till stadsledningskontoret, arbetsmarknadsnämnden, stadsbyggnadsnämnden, utbildningsnämnden, Rinkeby-Kista stadsdelsnämnd och Stockholms Stadshus AB.

Stadsledningskontoret konstaterar att en viktig utgångspunkt för ytterstadsvisionerna, och speciellt för Vision Järva 2030, har varit att utgå från

Järvas många starka sidor och utveckla dem samtidigt med att adressera områdets utmaningar. Vid inriktningsbeslutet år 2007 för Vision Järva 2030 avsatte kommunfullmäktige 200 miljoner kronor som projektmedel och ytterligare 200 miljoner kronor har avsatts under innevarande mandatperiod för att användas i stadens ytterstadsutveckling. Medlen ska användas i tidiga skeden för att stödja och delfinansiera nya verksamheter som inom rimlig tid kan övergå till ordinarie drift och finansieras i ordinarie verksamheter.

Arbetsmarknadsnämnden anser att det pågår ett utvecklingsarbete i staden som ligger i linje med motionärernas syfte. Arbetet med att utveckla ytterstaden sker i alla stadens nämnder och berörda bolag samt genom Vision Järva 2030 och Vision Söderort 2030. Utgångspunkten är att ge alla stockholmare, oavsett var i staden man bor, förbättrad trygghet, goda utbildningsmöjligheter, fungerande näringsliv och arbetsmarknad.

Stadsbyggnadsnämnden anser att det är viktigt med ett lokalt perspektiv, men tycker för övrigt att det är svårt att uttolka vad som är drygt 16 000 Rinkebybors mening i olika mer eller mindre komplicerade framtidsfrågor eftersom Rinkebyborna inte är en homogen grupp.

Utbildningsnämnden anser att man idag arbetar med flera uppdrag som svarar mot intentionerna i motionen och exemplifierar med en kontinuerlig utveckling av yrkesintroduktionsprogram inom gymnasieskolan och flexibla jobbtorgsplatser i samarbete med arbetsmarknadsförvaltningen, för den målgrupp ungdomar som gymnasieslussen inte kan erbjuda ett utbildningsalternativ.

Rinkeby-Kista stadsdelsnämnd konstaterar att man idag samverkar med berörda fackförvaltningar för att intensifiera arbetet med att minska arbetslösheten och behovet av försörjningsstöd.

Stockholms Stadshus AB har underremitterat ärendet till de tre kommunala bostadsbolagen. Bolagen konstaterar bland annat att en tät dialog och samverkan ger avsevärt bättre resultat i utvecklingsarbetet. Stadens bolag genomför åtgärder som i många avseende omfattar liknande åtgärder som motionärerna föreslår för Rinkeby genom sin medverkan i satsningen Järvalyftet. Vidare konstateras att Rinkeby och övriga Järva har stora kvalitéer och utvecklingspotential och välkomnar alla insatser som bidrar till en positiv socioekonomisk utveckling.

Mina synpunkter

Det långsiktiga arbetet mot arbetslöshet och långvarigt utanförskap är viktigt. Historiskt har mycket arbete kring detta bedrivits i projektform, både i

Stockholm och i andra kommuner. Vissa gånger har det varit lyckosamt, andra inte. Oavsett vilket har det varit svårt att på detta sätt åstadkomma varaktig förändring.

Därför har det varit grundläggande för Stockholms stads arbete med Järvalyftet att inte bara arbeta i begränsade projekt, utan att faktiskt stödja verksamhet som har förutsättningar att finnas kvar på sikt. Stockholms stad har därför valt att arbeta långsiktigt och i nära dialog med de boende och de lokala aktörerna, i syfte att utveckla verksamheter som inordnas i stadens ordinarie arbete i nämnderna. Med utgångspunkt i de 30 000 synpunkter vi har samlat in från medborgarna i Järva sker arbetet storskaligt så väl som småskaligt. Stockholms stad flyttar in förvaltningar som ger hundratals nya kunder till butiker och restauranger. Under hösten har det första spadtaget för Rinkebystråket tagits, ett nytt centralt handelsstråk med 28 nya butikslokaler med matkultur i fokus. Runt om detta och i resten av Järvaområdet renoveras fastigheter med eftersatt underhåll i stor skala. Belysningsprogram, ombyggnationer och städinsatser ökar tryggheten vid nya och befintliga promenadstråk.

Arbetet med att stärka hela Stockholm innefattar många delar, exempelvis att fler stockholmare ska ha ett jobb att gå till. Via Jobbtorg Stockholm har drygt 17 000 stockholmare gått från bidrag till egen försörjning sedan starten år 2008, för att nämna ett, och mycket gott, exempel.

Till skillnad från Tomas Rudin och Hassan Said Mahamed anser vi inte att Rinkeby och övriga stadsdelar ska ses som isolerade byar utan att de ska uppfattas som attraktiva delar av Stockholm. Det är utgångspunkten för Stockholms stads långsiktiga arbete i Järva och övriga delar av ytterstaden.

Bilagor

1. Reservationer m.m.
2. Motion (2012:58) av Tomas Rudin (S) och Hassan Said Mahamed, båda (S) om Rinkeby – en by i världsklass

Borgarrådsberedningen tillstyrker föredragande borgarrådets förslag.

Reservation anfördes av borgarrådet Karin Wanngård (S) enligt följande.

Jag föreslår kommunstyrelsen föreslå kommunfullmäktige besluta

1. avslå borgarrådets förslag till beslut
2. bifalla motionen
3. utöver detta anföra

Hassan Said och Tomas Rudin tar i sin motion som tar upp många viktiga frågor.

Motionärerna pekar på de enorma klassklyftor som tydliggörs då jämförelse görs mellan Rinkeby och andra stadsdelar. I Rinkeby bor personer med högre ohälsotal än övriga delar av staden, de som står längst ifrån arbetsmarknaden. Dessa strukturella problem och de klassklyftor som finns i vår stad går inte utplåna att med kortsiktiga satsningar och tillfälliga projekt.

Borgarrådet lyfter i sitt utlåtande Järvalyftet som har som målsättning att skapa en positiv social och ekonomisk utveckling. Denna ambition har dock inte infriats. Istället tyder mycket på att utvecklingen går i motsatt riktning. Vi har under ett antal år sett den moderatledda alliansen lägga ner verksamheter, dra ned på resurser till viktiga verksamheter, stänga skolor, flytta stadsdelsförvaltningens kontor till Kista, minska resurserna till primärvården och sälja centrumanläggningen till en oseriös köpare. Detta har naturligtvis spätt på känslan av att vara en stadsdel som är övergiven.

Att bryta den negativa utvecklingen kräver många olika saker. Motionärerna tar upp flera av de viktigaste frågorna så som att skapa arbetstillfällen, både i Rinkeby och i resten av staden, men också att rusta både unga och vuxna med utbildning så att de faktiskt har en möjlighet att konkurrera på arbetsmarknaden. Att det måste till fler arbetsplatser i Rinkeby, är en självklarhet. Precis som motionärerna påpekar, hitta näringslivsverksamhet som är möjlig att bedriva i mindre skala så att man också tar tillvara på den kompetens som finns i stadsdelen.

Vi kan också konstatera att skolresultaten inte har pekat åt någon positiv riktning under de senaste sex åren utan snarare tvärtom, behörigheten till gymnasiet har särskilt minskat kraftigt i ytterstaden, däribland Rinkeby, samtidigt som arbetslösheten har ökat avsevärt bland unga med tragiska konsekvenser som följd för den enskilde.

Viljan hos den moderat ledda majoriteten att aktivt arbeta för byggandet av nya fastigheter eller att i praktiken verka för fler arbetsplatser i Rinkeby existerar knappast. Den borgerliga majoriteten verkar vara nöjda med situationen och har brustit i att ta ansvar för den negativa utvecklingen i bland annat Rinkeby. Vi socialdemokrater menar att politiken måste ta en större del av ansvaret genom att fördela resurserna efter behov och fatta strategiska beslut till exempel att bygga nya fastigheter och få till stånd fler privata och kommunala arbetsplatser. För att kunna ta till vara all den potential som finns i Rinkeby krävs rejäla långsiktiga satsningar. Satsningar som den moderatledda alliansen avstått och bidragit till att spä på de klassklyftor som finns i vår stad.

Reservation anfördes av borgarrådet Daniel Helldén (MP) enligt följande.

Jag föreslår kommunstyrelsen föreslå kommunfullmäktige besluta

1. delvis bifalla motionen
2. också säga följande

Stockholm är en delad stad där möjligheterna att ta sig fram ser mycket olika ut. Att skapa ett Stockholm som håller ihop är en avgörande framtidsfråga. Den stora ojämlikhet som råder i Stockholm blir tydlig när Rinkeby jämförs med andra stadsdelar. I Rinkeby bor de som är sjukast, har minst pengar och har svårast att få jobb. För att lösa dessa strukturella problem krävs mer än kortsiktiga satsningar och olika projekt.

Vi har under ett antal år sett den moderatledda alliansen stänga ned verksamheter, dra ned på pengarna till viktiga verksamheter, stänga skolor, flytta stadsdelsförvaltningen till Kista, minska resurserna till primärvården och sälja centrumanläggningen till en oseriös köpare. Detta har naturligtvis spätt på känslan av att Rinkeby är en stadsdel som är övergiven. De goda sociala effekter av Järvalyftet som eftersträfvats har inte uppnåtts. Det finns ett behov av att reformera Järvalyftet. Vi vill även intensifiera antidiskrimineringsarbetet, det ska kosta att diskriminera.

Det ryms många styrkor inom Rinkeby som inte nämnts i motionen, till exempel den starka småföretagstraditionen bland Rinkebybor kopplad till den sociala, kulturella och språkliga kompetensen. Vi ser också ett starkt socialt engagemang i det civila samhället i Rinkeby och hela Järva. Engagemanget är en viktig pusselbit för att få till en positiv förändring i samhället.

Skola och fritidshem

Rinkeby har stora utmaningar men också en stor potential för utveckling. Särskilt gäller det skola och utbildning för barn och unga. Motionärerna lyfter behovet av omfattande insatser i skolan i Rinkeby. I Rinkeby är en stor andel av befolkningen barn och ungdomar och skolan är en av de viktigaste frågorna i det långsiktiga arbetet. Det behövs genomgripande förändringar och inte bara tillfälliga kortsiktiga projekt för att alla barn och unga i hela staden ska få med sig den kompetens de behöver för att kunna få ett bra liv. Det sker framförallt genom samarbete och yrkesutveckling för lärarna, inte genom fler kontroller och mer administration. De bästa lärarna bör finnas där de behövs mest.

Dessutom är fritidshemmens betydelse underskattad, speciellt för elever som är trångboddade och där föräldrarna har knappa resurser. Miljöpartiet har i sin budget för 2014 en kraftig satsning på fritidshemmen för att alla elever ska få möjlighet att utvecklas, även på sin fritid.

Förebyggande insatser

Det behövs mer personal i de verksamheter som staden finansierar. I en så tätbebyggd och barnrik stadsdel som Rinkeby bör vi satsa mer på verksamheter som öppna förskolan, parklekar, ungdomsgårdar, idrott, föräldrarådgivare, medborgarkontor och liknande. Med andra ord, utveckla de öppna och förebyggande verksamheterna och se till att de får resurser och möjligheter att faktiskt göra skillnad.

En viktig åtgärd är att så fort som möjligt få igång familjecentraler i ytterstaden. Det finns stor potential att utveckla det hälsofrämjande arbetet genom vårdcentraler,

BVC och MVC i samarbete med de kommunala arenorna som förskola, medborgarkontor, förebyggande socialtjänst osv.

Arbetsstillfällena

En akut fråga i Rinkeby och hela staden är unga vuxna med ofullständiga gymnasiestudier som inte har jobb. Miljöpartiet vill se ökade insatser för att minska avhoppet från gymnasiet, större möjligheter till visstidsanställning inom staden för långtidsarbetslösa unga vuxna, fler praktik- och lärlingsplatser samt att företag som upprustar miljonprogrammet ska besätta en andel av sina tjänster med unga från området.

Svenska Bostäder investerar varje år i ombyggnationer i området. Men de anställda arbetarna som är aktiva i området kommer från andra delar av Sverige (Dalarna, Jämtland osv.) och från Polen, Tjeckien, Estland och Lettland, inte från Järva-området. Miljöpartiet vill se konkreta förändringar så att arbetslösa i Järvaområdet bereds möjlighet att ta del av de arbetsstillfällena som skapas i pågående och framtida projekt inom Järva-lyftet.

Vidare vill vi inrätta startcentraler i ytterstaden för unga utan arbete. På startcentralerna ska olika aktörer finnas samlade, såsom Arbetsförmedlingen, socialtjänst och stadens arbetsmarknadsinsatser, för att ge unga ett bra och samordnat stöd att ta sig ut i arbete eller utbildning.

Det måste till fler arbetsplatser i Rinkeby, exempelvis genom att kommunala förvaltningar eller statliga verksamheter flyttas ut. Det är också viktigt att underlätta för småskalig näringslivsverksamhet så att den kompetens som finns i stadsdelen tas tillvara.

Kommunstyrelsen delar borgarrådsberedningens uppfattning och föreslår att kommunfullmäktige beslutar följande.

Motion (2012:58) av Tomas Rudin och Hassan Said Mahamed (båda S) om ”Rinkeby – en by i världsklass” anses besvarad med vad som anförs i utlåtandet.

Stockholm den 13 november 2013

På kommunstyrelsens vägnar:
STEN NORDIN

Joakim Larsson

Reservation anfördes av Karin Wanngård, Roger Mogert och Olle Burell (alla S) med hänvisning till reservationen av (S) i borgarrådsberedningen.

Reservation anfördes av Stefan Nilsson och Daniel Helldén (båda MP) med hänvisning till reservationen av (MP) i borgarrådsberedningen.

Reservation anfördes av Ann-Margarethe Livh (V) enligt följande.

Jag föreslår att kommunstyrelsen föreslår att kommunfullmäktige beslutar följande.

1. Delvis bifalla motionen
2. Samt att därutöver anföras

Rinkeby ska utvecklas på dess egna villkor och i dialog med invånarna. Den så kallade Järvadialogen har inte omfattat frågor som är viktiga för invånarna. Det gäller till exempel trafiksepareringen som motionärerna lyfter där man nu är i full färd med att just ta bort trafiksepareringen på genomfartsgatan Rinkebystråket, vilket tyvärr endast vänsterpartiet har reserverat sig emot. Det vore intressant med konkreta förslag på hur trafiksepareringen kan utvecklas. Tyvärr håller mycket av miljonprogrammets positiva sidor på att byggas bort eftersom den gångbara stadsplaneringsideologin nu är att ytterstaden ska ha samma struktur som innerstaden, vilket gör att mycket av Rinkebys speciella karaktär håller på att gå förlorad.

Utvecklingen går åt fel håll

Tyvärr har Rinkebys utveckling de senaste åren gått åt fel håll. Nedläggningen av förvaltningen med de förödande konsekvenser det har haft för affärlivet i centrum, försäljningen av centrumet till skandalföretaget Boulton, nedläggningen av de två kvinnoverksamheterna som tidigare funnits, höjningen av avgiften i musikskolan, vilket lett till att endast ett fåtal barn deltar, nedrustningen av parklekarna, nedläggningen av den populära familjecentralen, utebliven kulturverksamhet, minskade resurser för förebyggande arbete – listan kan göras ännu längre.

Trots starka protester från enskilda Rinkebybor och ett enat föreningsliv omgärdas nu Rinkeby av en bred motorväg och enorma trafikplatser. Lika lätt som det är att föreslå en nedgrävning av Förbifarten efter protester från Ekerö- och Brommabor lika omöjligt har det varit att lägga E18 i tunnel trots att den breddade motorvägen går tätt förbi bostadshusen i Rinkeby. Detta trots att Förbifarten är mindre komplicerad att gräva ner i Rinkeby än på andra ställen, där den dessutom ska gå under vattnet. Detta ger självklart miljörasismen ett ansikte och visar tydligt vilka av Stockholms invånare man värnar om och vilka som får kosta. För att bryta den här negativa utvecklingen krävs satsningar från staden och en ordentlig dialog med de boende.

Läget i Rinkeby illustrerar hur det ser ut i en ojämlik stad. Barn och unga är särskilt drabbade. Familjebakgrunden betyder mer för studieresultaten idag än 1990.

Föräldrars inkomst och utbildning är viktig för hur väl barnen lyckas i skolan. Försämrade föräldrarnas villkor riskerar även barnens villkor att försämrade. Det är uppenbart att skillnaderna genomgående är så stora att det kommer att påverka många elevers möjlighet till gymnasieutbildning och högre studier. Möjligheterna att få arbete är minimal för de ungdomar som saknar gymnasieutbildning. Det saknas idag tillräckliga resurser för att på ett framgångsrikt sätt genomföra skolstrategin för skolutveckling på Järvafältet. Det blir en fastlåsnings i arbetslöshet, svag ekonomi, utläsning från högre utbildning samt sociala problem i missgynnade områden.

När vi tittar på behörighet till gymnasieskolan, arbetslöshet och ekonomiskt bistånd i Rinkeby ser vi mycket dystra siffror.

År 2011	Behörighet	Arbetslöshet	Ekonomiskt bistånd
Rinkeby	70,6	10,5	17,3

Det krävs en områdesplanering för hela området

Såväl Rinkebyborna som övriga boende runt Järvafältet bör vara delaktiga i en seriös områdesplanering som gäller alla områdena och hela Järvafältet. Nu dyker nya planerade byggen upp, vägar flyttas, ändring av gränser för kulturresevatet föreslås. Detta sker utan att man får en sammanhängande bild av planeringen av hela området. Det blir en sämre planering och den är dessutom helt odemokratisk. Staden bör skyndsamt ta fram en områdesplanering för hela området som invånarna har möjlighet att diskutera och påverka.

Rusta upp Rinkeby centrum

Rinkeby centrum är stadsdelens hjärta. Här har Rinkebyborna alltid träffats. Här har festivaler, torgmöten, fester, demonstrationer och andra aktiviteter ägt rum. Nu är centrumet både utarmat, nerslitet och har förlorat en massa kunder på grund av att arbetstillfällen försvunnit från området. När den populära familjecentralen och öppna förskolans lokaler försvann från torget försvann ett par av de få träffpunkter som kvinnor besökte. Staden måste ta ansvar för att torget rustas upp och blir attraktivt som mötesplats igen. Staden bör också diskutera med de nya ägarna vilka offentliga lokaler som bör finansieras runt torget och som kan öka attraktionskraften för kunder och som gör centrum attraktivt även för kvinnor.

Förebyggande verksamhet

Den viktiga och omtyckta familjecentralen skrotades tyvärr av Alliansen. Att bygga upp liknade verksamheter är en viktig del i det förebyggande arbetet. Träffpunkter för ungdomar med verksamheter som har hög kvalitet saknas i stor utsträckning. En inventering bör göras av vilka verksamheter som finns, hur många ungdomar som når av dessa verksamheter. Det gäller inte minst att undersöka vilka fritidsverksamheter som erbjuds flickor och hur många som deltar i dem. Utifrån en sådan inventering ska man i dialog med ungdomarna skapa fritidsverksamheter som motsvarar ungdomars behov. Ju fler träffpunkter som finns för ungdomar ju lättare är

det för fältassistenter och andra som arbetar förebyggande att träffa och fånga upp ungdomar som hamnat utanför gymnasieskolan eller som behöver stöd på annat sätt. Staden bör också samverka med polisen så att närpolisen blir synlig i området och deltar i det förebyggande arbetet.

Förskolor och skolor

Motionen lyfter fram språkresurserna som finns bland Rinkebys barn. Barnen måste på ett seriöst sätt få utveckla sin flerspråkighet genom kvalitativt bra modersmålsundervisning i förskola och skola. Genom att återställa den socioekonomiska omfördelningen till de andelar som var 2006 blir det möjligt att öka resurserna till detta bland annat till Rinkeby. Det ska också vara möjligt att rekrytera de bästa lärarna och rektorerna till skolor som behöver höja kunskapsresultaten. Läxhjälp av utbildade lärare ska vara skolans ansvar. Med vårt förslag till kostnadsfri mellanstadieverksamhet får alla barn möjlighet till en fritidsverksamhet med mellanmål efter skolan.

Arbetsmarknad

Unga som inte går i gymnasieskolan eller arbetar bör sökas upp inom 14 dagar för att inom en månad ha börjat med en individuell planering med långsiktiga mål. De unga vuxna i bland annat Rinkeby som skolan inte har lyckats ge en fullständig utbildning har staden ett fortsatt ansvar för. I avvaktan på att staten tar sitt ansvar ska unga långtidsarbetslösa efter individuell prövning kunna läsa in gymnasiekompetens med försörjningsstöd.

Bostadsbolagen

Vänsterpartiet har förslagit att bostadsbolagen ska brytas ner i mindre enheter med lokala styrelser, där hyresgästerna är i majoritet och har ett avgörande inflytande. Vi anser att det vore utmärkt att göra Rinkeby till en försöksstadsdel när det gäller hyresgästinflytande. Upprustningarna av miljonprogramsområden, i det här fallet Rinkeby, måste ske på de boendes villkor och inte medföra höga hyreshöjningar.

Fler arbetsplatser

Vi har drivit att fler arbetsplatser måste förläggas till Rinkeby och kommunen måste vara en föregångare när det gäller att utlokalisera kommunala förvaltningar. Om Rinkeby centrum ska kunna utvecklas och om flera av de småbutiker som finns i området ska kunna överleva krävs att fler människor finns i Rinkeby på dagtid. Därför är fler arbetsplatser nödvändigt om Rinkeby ska kunna utvecklas till en levande stadsdel.

Ett levande kulturliv

Flera av de stora samlings- och föreningslokaler som var grunden för Rinkebys kulturliv har försvunnit. En viktig insats är att se till att Folkets Hus får resurser att bli det kulturhus som stadsdelen behöver. Det måste också avsättas resurser för lokal kulturverksamhet som riktar sig både till hela familjer och speciellt till barn.

ÄRENDET

Tomas Rudin och Hassan Said Mahamed (båda S) menar att de utvecklingsprojekt som Rinkeby har varit föremål för under gångna år har utgått från stadsdelens svagheter och att utfallen av projekten inte har varit lyckosamma och föreslår nu stadsutveckling med utgångspunkt från stadsdelens styrka.

BEREDNING

Ärendet har remitterats till stadsledningskontoret, arbetsmarknadsnämnden, stadsbyggnadsnämnden, utbildningsnämnden och Rinkeby-Kista stadsdelsnämnd Stockholms Stadshus AB.

Stadsledningskontoret

Stadsledningskontorets tjänsteutlåtande daterat den 27 mars 2013 har i huvudsak följande lydelse.

Stadsledningskontoret anser att utvecklingen i Rinkeby och övriga ytterstadsstadsdelar är av stor vikt och genom stadens Vision Järva 2030 och Vision Söderort 2030 har arbete intensifierats för att främja ytterstadsutvecklingen avseende boende, stadsmiljö, utbildning och arbete. Målen för visionerna, som är framtagna i bred enighet, är valda för att också sammanfalla med stadens övergripande visionsarbete och för att understryka stadens långsiktiga satsning

En viktig utgångspunkt för ytterstadsvisionerna, och speciellt för Vision Järva 2030, har varit att utgå från Järvas många starka sidor och utveckla dem samtidigt med att adressera områdets utmaningar. Vid inriktningsbeslutet 2007 för Vision Järva 2030 avsatte kommunfullmäktige 200 miljoner kronor som projektmedel och ytterligare 200 miljoner kronor har avsatts under innevarande mandatperiod för att användas i stadens ytterstadsutveckling. Medlen ska användas i tidiga skeden för att stödja och delfinansiera nya verksamheter som inom rimlig tid kan övergå till ordinarie drift och finansieras i ordinarie verksamheter.

Bra boende och mer varierad stadsmiljö samt fler jobb och ökat företagande är två av fokuspunkterna i Vision Järva 2030 och en ambitiös bostadsupprustning är inledd med positiva reaktioner från boende efter omfattande dialoger. Många projekt går nu från planering till genomförande. Familjebostäders omvandling av Rinkebystråket till ett affärsstråk inleds i sommar och där tillkommer ca 40 nya uthyrningsenheter om ca 3700 kvm uthyrningsbar lokalyta och hundratalet nya arbetsplatser.

Familjebostäder har sitt områdeskontor mitt i Rinkeby och är den största hyresvärden i stadsdelen. Bolaget har ett stort intresse av att stärka stadsdelens tillväxt

och status och satsningarna inom Stimulans för Stockholm har möjliggjort ett tidigarelagd underhåll som i Rinkeby framförallt har skett i energieffektiviserande insatser.

Svenska Bostäder renoverar och energieffektiviserar sina bostäder samt förädlar och omvandlar även delar av sitt bestånd där så är möjligt med på- och tillbyggnader av nya lägenheter och lokaler. Bolaget arbetar sedan 2007 med att få arbetssökande hyresgäster att bli självförsörjande genom att ställa bör-krav om att nyttja den lokala arbetskraften i nya upphandlingar.

Strukturplanen för Rinkeby Allé har nyligen varit på samråd och remiss och ger möjligheter för lokaler i bottenvåningar samt en ny stadsfront för främst kommersiella lokal i östra delen.

Under 2013 kommer en omstrukturering av bostadsbolagens fastighetsbestånd att genomföras för att på ett mer effektivt sätt fördela återstående upprustningsbehov och utnyttja bolagens finansiella möjligheter för att förnya och utveckla ytterstaden.

Ett arbete pågår för att effektivisera stadens administrativa lokaler. Vissa centralt placerade nämnder och bolag kommer att flytta ut och bidra till att stärka stadens ytterstadsdelar genom tillkomsten av fler arbetsplatser lokalt. Kommunstyrelsen har i sitt ärende pekat på att kulturnämnden, utbildningsnämnden och Stokab bör lokaliseras till Järva.

Familjebostäder har med utgångspunkt i Rinkebys jämförelsevis höga andel barn och unga genomfört en barnkonsekvensanalys som ger värdefullt underlag till den kommande stadsutvecklingen som pågår. Barnkonsekvensanalysen genomfördes med fokus på de tre stora projekt som pågår i Rinkeby; Rinkebystråket, Rinkebyterrassen och strukturplanen för Rinkeby Allé. Analysen redovisas under 2013.

Bra skolor och utbildning kan i hög grad bidra till att öka attraktiviteten för stadsdelen. Skolorna har en mycket viktig roll för stadsdelarna, främst för att de lägger grunden till barnens framtid. Enligt beslut i kommunfullmäktige och utbildningsnämnden pågår sedan 2011 en implementering av en skolstrategi för Järva och Söderort i samtliga skolor i Järva.

Av Rinkebys gymnasister väljer ca 38 procent Ross Tensta Gymnasium och där har de tillgång till Tensta Community Center, TCC, som är en organiserad fritidsverksamhet för gymnasiets elever efter skoltid. Projekt SALUT har etablerats vid Ross Tensta Gymnasium för att stärka eleverna på individuellt program inför fortsatta studier eller arbete.

Rinkebys ungdomar tillsammans med tusentals andra i Järva har fått möjlighet till feriarbete och arbetslivserfarenhet och egna inkomster genom de av kommunfullmäktige särskilda medlen för ytterstadsarbetet. I nätverket Järva-Andan finns ett samarbete mellan skola och näringsliv för att motivera ungdomarna att studera och där erbjuds läxhjälp, mentorskap, praktikjobb, sommarjobb och studiebesök. Stadsdelsförvaltningarna Rinkeby-Kista och Spånga-Tensta har dessutom ett gemensamt sommarlovsprogram för alla barn och ungdomar i Järva.

Arbetsmarknadsnämnden arbetar genom Jobbtorg Stockholm, och tre av stadens sju Jobbtorg är etablerade i Järva, och SFI Stockholm för att utveckla arbetssätt och

metoder för att fler arbetslösa ska komma i arbete eller studier.

I projektet FAMU riktar man sig till långtidsarbetslösa. Nya metoder testas och utvecklas för att korta bidragstiden för långtidsarbetslösa och viktiga samarbetspartners är stadsdelsnämnderna, Svenska Bostäder och Arbetsförmedlingen.

Ett särskilt Jobbtorg för ungdomar finns i Kista som har fokus på att fler unga ska komma i arbete och studier bland annat genom uppsökande verksamhet via projektet Merit. SFI Västerort i Tensta utvecklar en yrkesinriktad SFI anpassad efter de behov som finns bland de boende i Järva.

Det är viktigt att utvecklingsarbetet fortsätter i Rinkeby och hela ytterstaden tillsammans med medborgarna och med aktivt stöd från stadens nämnder och bolag i enlighet med de uppdrag och handlingsprogram som finns i visionsprogrammen för Järva och Söderort. Utifrån detta finner inte stadsledningskontoret behov av en enskild satsning utöver det som redan sker på att göra Rinkeby till en pilotstadsdel.

Stadsledningskontoret föreslår mot denna bakgrund att motionen av Tomas Rudin (S) och Hassan Said Mahamed (S) om Rinkeby – en by i världsklass anses besvarad med vad som anförts i tjänsteutlåtandet.

Arbetsmarknadsnämnden

Arbetsmarknadsnämnden beslutade vid sitt sammanträde den 21 mars 2013 att överlämna förvaltningens tjänsteutlåtande som svar på remissen.

Reservation anfördes av Karin Rågsjö (V), *bilaga 1*.

Reservation anfördes av Karin Gustafsson m.fl. (S), *bilaga 1*.

Reservation anfördes av Sara Pettigrew m.fl. (MP), *bilaga 1*.

Arbetsmarknadsförvaltningens tjänsteutlåtande daterat den 6 mars 2013 har i huvudsak följande lydelse.

Rinkeby är ett av flera stadsdelsområden i staden som varit föremål för ett flertal satsningar såsom Blommanssatsningen, ytterstadssatsning, storstadssatsning m.fl. satsningar. I en kunskapsöversikt[1] har konstaterats att gemensamt för dessa satsningar är att de har syftat till att förbättra förutsättningarna för invånarna i bostadsområdet i förhållande till det övriga samhället. Initiativen till dessa satsningar har kommit uppifrån medan genomförandet allt starkare strävat efter att inkludera de boende, dvs. satsningarna har haft ambitionen att få ett ”underifrånperspektiv”.

En aspekt som lyfts fram i utvärderingar och kunskapsöversikter är att de boendes delaktighet är en av de absolut mest betydelsefulla, för att inte säga avgörande, enskilda faktorerna för framgång när det gäller förändringar i bostadsområden. För att

möta den socioekonomiska och etniska segregationspolitiken som finns i utsatta bostadsområden pekar erfarenheterna från tidigare satsningar också på att det krävs en samordning mellan olika politikområden för att lyckas. Forskning och tidigare satsningar ger stöd för det som motionärerna ger uttryck för, dvs. att det behövs insatser på flera områden och att de genomförs i nära samverkan med de boende. I nämnda kunskapsöversikt har detta uttryckts som att det behövs flersträngade och samtidiga interventioner för att åstadkomma förändringar i ”utsatta” bostadsområden.

Förvaltningen vill i detta sammanhang peka på att det pågår ett utvecklingsarbete i staden som ligger i linje med motionärernas syfte. Arbetet med att utveckla ytterstaden sker i alla stadens nämnder och berörda bolag samt genom Vision Järva 2030 och Vision Söderort 2030. Utgångspunkten är att ge alla stockholmare, oavsett var i staden man bor, förbättrad trygghet, goda utbildningsmöjligheter, fungerande näringsliv och arbetsmarknad. Vision Järva 2030 är en långsiktig investering för att förbättra levnadsvillkoren i Rinkeby och de andra stadsdelarna kring Järvafältet. Målsättningen är att genom medverkan från boende och samverkan med andra parter skapa en positiv social och ekonomisk utveckling som gör Järva till ett område dit många vill flytta – och stanna kvar. Järvafältet ska vara en motor för tillväxt i hela Stockholm. Vision Järva 2030 har växt fram genom dialoger där alla parter i Järva medverkat: politiker, förvaltningar, företagare, föreningar och inte minst ett stort antal Järvabor. Vision Järva 2030 utgår från följande mål:

- Bra boende och en mer varierad stadsmiljö
- Trygghet i vardagen
- Stärkt utbildning och bra språkundervisning
- Fler jobb och ökat företagande

Jobbtorg Stockholm bedriver ett aktivt arbete i olika delar av staden för att bidra till att fler som idag är arbetslösa kan komma ut i arbete eller studier. På Järva gör Jobbtorg Stockholm särskilda insatser bland annat genom uppsökande verksamhet riktad till unga som står utanför arbete och studier genom projektet ”Merit”. Ett annat projekt benämnt ”För arbete mot utanförskap” (FAMU) riktar sig till långtidsarbetslösa på Järvafältet och många av deltagarna kommer från Rinkeby. Den övergripande målsättningen är att i samverkan med olika parter utveckla nya metoder och lösningar för ökad förvärvsfrekvens bland långtidsarbetslösa, tillvaratagande av deras kompetens, aktivt deltagande i samhället och därmed bidra till områdesutvecklingen på Järva. Nya metoder testas och utvecklas för att korta bidragstiden för långtidsarbetslösa. Stadsdelsförvaltningen Rinkeby-Kista, Arbetsförmedlingen i Rinkeby-Kista, Svenska Bostäder är några av de samverkansparter som ingår i projektet.

Ett särskilt jobbtorg för enbart ungdomar riktar fokus helt på att fler unga på Järva ska komma ut i arbete och studier. En särskild satsning på Sfi Västerort i Tensta görs för att utveckla en yrkesinriktad Sfi anpassad efter de behov som finns bland de boende på Järva.

Samverkan mellan Jobbtorg Stockholm och Svenska bostäder har utvecklats och innebär att boende på Järva rekryteras till kortare utbildningar och till anställningar

hos Svenska bostäder och dess entreprenörer inom ramen för Svenska Bostäders satsning på att fler på Järva ska komma ut i arbete.

Stadsdelsnämnderna på Järva bedriver också ett kontinuerligt arbete för att utveckla sina stadsdelar.

Trots det goda arbete som görs vill förvaltningen samtidigt framhålla att det är viktigt att utvecklingsarbetet fortsätter och att nya vägar prövas för att stärka Järvafältet – och att en bärande del i det arbetet är just ytterligare ansträngningar för att fler ska komma ut i arbete eller studier.

Arbetsmarknadsförvaltningen anser att Rinkeby - en by i världsklass innefattas i visionen om ett Stockholm i världsklass, som ska bidra till en grön, trygg, tillåtande och framtidsinriktad stad. Invånarna ska erbjudas tillgänglig och högkvalitativ service, oavsett var i staden de bor, och deras behov av utbildning, omsorg, bostäder, arbetsplatser mm ska vägleda det växande Stockholm.

Stadsbyggnadsnämnden

Stadsbyggnadsnämnden beslutade vid sitt sammanträde den 18 april 2013 att överlämna kontorets tjänsteutlåtande som svar på remissen.

Stadsbyggnadskontorets tjänsteutlåtande daterat den 21 mars 2013 har i huvudsak följande lydelse.

Rinkeby har liksom andra skiljezonprogramsområden genom åren varit föremål för olika satsningar från främst stat och kommun. Som motionärerna skriver har kanske ”utfallet av alla dessa projekt inte varit helt lyckosamma”. I sammanhanget är det relevant att också ställa frågan hur situationen i bl a Rinkeby varit utan dessa särskilda projekt? Den stora andelen barn i Rinkeby ses av motionärerna som en stor fördel då hela västvärlden står inför en demografisk utmaning. Stadsdelsperspektivet kopplas till ett långsiktigt nationellt perspektiv med en åldrande befolkning, stora landtytor och ett stort exportberoende. Kontoret uppfattar det som oklart vad fördelarna med den stora andelen barn konkret består i och det är svårt att få vägledning var motionärernas strategi syftar. Motionärerna beskriver lägenhetssammansättningen som ett problem, att det behövs fler små lägenheter för ungdomar som flyttar ut och för stora familjer. Stadsbyggnadskontoret konstaterar att storleken på lägenheter inte är en fråga som regleras i detaljplaner.

Stadsbyggnadskontoret delar motionärernas syn på att det är viktigt med ett lokalt perspektiv. Likväl behöver perspektivet breddas om strävan ska vara att Rinkeby ska vara en integrerad del i Stockholms utveckling. Det är för övrigt svårt att uttolka vad som är drygt 16 000 Rinkebybors mening i olika mer eller mindre komplicerade framtidsfrågor. Rinkebyborna är inte en homogen grupp. Rinkeby är ytterstadens mest tätbefolkade stadsdel. Stadsbyggnadskontoret delar motionärernas synpunkt att det är av största vikt att skötseln av den relativt begränsade parkmarken inne i stadsdelen

sköts omsorgsfullt. I förslaget till strukturplan för Rinkeby Allé föreslås att Norra stadsparken dras ned till Rinkeby centrum och iordningsställs som park, vilket också stöds av stadsdelsförvaltningen.

I motionen framförs att det saknas lokaler för olika typer av arbetsplatser och för offentlig verksamhet. Stadsbyggnadskontoret konstaterar att en nyligen laga kraftvunnen detaljplan möjliggör att Rinkebystråket omvandlas från en ensidig fordonsgata till ett affärsstråk med sannolikt över 40 uthyrningsenheter om sammantaget 3 700 kvm uthyrningsbar lokalyta. Arbetet med omdaningen av gatan påbörjas andra hälften av 2013.

I Familjebostäders stora bostadsbestånd i norra Rinkeby vann en detaljplan laga kraft 2012 som genom tilläggsbestämmelser möjliggör centrumanvändning. Många av de berörda fastigheterna har redan befintliga verksamhetslokaler med tillfälliga bygglov. Syftet med tilläggsplanen är att göra befintliga fungerande verksamheter inom planområdet planerliga samt att i övrigt ge förutsättningar för en blandning av verksamheter utmed områdets gatustråk.

Strukturplanen för Rinkeby Allé som nyligen varit på samråd och remiss ger vissa möjligheter för lokaler i bottenvåningen (avgörs i kommande detaljplaner) samt en ny stadsfront för främst kommersiella lokaler i en ny stadsfront i öster. En form av offentliga samlingslokaler kan tillkomma i de två planerade moskéerna i Rinkeby. En detaljplan för en ny stor moské i hörnan Rinkeby Allé – Hjulstavägen har vunnit laga kraft och planarbete har nyligen påbörjats avseende nytt kulturcentrum/moské vid Rinkebysvängen.

I motionen tas upp att det att det krävs ett kraftfullt arbete för att skapa samarbete och sammanhållande strategier. Kontoret vill peka på det långsiktiga samarbete som sker mellan förvaltningar och kommunala bolag inom ramen för det s k Järvalyftet. De många fastighetsägarna i stadsdelarna på Järva samarbetar även inom ramen för Fastighetsägare i Järva. Frågan om att flytta någon förvaltning till Rinkeby har nyligen hanterats i annat sammanhang centralt i staden. Både Tensta och Husby har omnämnts som tänkbara platser för utflyttade förvaltningar. För några år sedan i samband med att Rinkeby slogs ihop med Kista stadsdelsförvaltning flyttades Rinkeby stadsdelsförvaltning från Rinkeby till Kista. Det skulle kunna övervägas att delar av förvaltningen som direkt arbetar med stadsdelen flyttar tillbaka till Rinkeby.

Motionärerna påstår att trafiksepareringen är ett rött skynke för stadsplanerarskrået. Kontoret är väl medvetet om att trafiksepareringen i de omfattande dialogmötena lyfts fram som något positivt bland många boende. Stadsbyggnadskontoret ser det inte som något självändamål att ta bort trafiksepareringen. I t ex detaljplanen för Rinkebystråket med affärspaviljongerna behålls och höjs gångbroarna samtidigt som trappor leder ner till det omgestaltade stråket. I Husby strukturplan föreslogs att 2 av 18 gångbroar skulle utgå för att bl a kunna integrera Husby med omvärlden. Påståendet om trafikseparering som ett rött skynke kan knappas sägas ha täckning för stadsbyggnadskontorets

pragmatiska närmande av förnyelse i bl a Rinkeby.

Frågor om öppna förskolor på kvällarna, tillvaratagande av Rinkebybornas

språkkompetens, pilotstadsdel för att bryta långvarig arbetslöshet, utveckla nya utbildningsformer mm får sägas ligga utanför Stadsbyggnadskontorets ansvarsområde.

Utbildningsnämnden

Utbildningsnämnden beslutade vid sitt sammanträde den 14 mars 2013 att överlämna förvaltningens tjänsteutlåtande som svar på remissen.

Reservation anfördes av Jan Valeskog m.fl. . (S), *bilaga 1*.

Reservation anfördes av Per Olsson m.fl. (MP), *bilaga 1*.

Utbildningsförvaltningens tjänsteutlåtande daterat den 23 januari 2013 har i huvudsak följande lydelse.

Utbildningsförvaltningen arbetar med flera uppdrag som svarar mot intentionerna i motionen. Inom gymnasieskolan utvecklas kontinuerligt yrkesintroduktionsprogram. I samarbetet med arbetsmarknadsförvaltningen utvecklas flexibla jobbtorgsplatser för den målgrupp ungdomar gymnasieslussen inte kan erbjuda ett utbildningsalternativ. En positiv effekt har varit att många ungdomar efter praktikperiodens återfunnit motivationen för studier.

Under 2012 påbörjades ett introduktionsprogram med arbetsmarknadsförvaltningens projekt Filur som inspiration i två av stadens skolor. Filur är en motivationshöjande introduktionskurs till yrkes- och studieliv som vänder sig till ungdomar mellan 16 och 24 år utan sysselsättning. Målet är att skapa en gemensam plattform där skola och stadens arbetsmarknadsinsatser samverkar i ett utbildningspaket för skolledare och lärare. Det verktyg som framgångsrikt används av arbetsförmedlingen under Filurs introduktionsveckor ska även bli ett verktyg för gymnasieskolan.

Under 2012 påbörjades ett arbete med syfte att kartlägga avhopp/studieavbrott inom gymnasieskolan, utifrån ett folkbokföringsperspektiv. Målet är att kunna se om det finns speciella mönster hos stockholmsungdomarna vad gäller avhopp från kommunala och fristående skolor. Arbetet kommer att fullföljas under 2013.

Detta arbete sker i samverkan med socialnämnden och stadsdelsnämnderna.

Forskning och statistik visar att det finns ett tydligt genomsnittligt samband mellan elevers socioekonomiska bakgrund och framgång i skolan. Förvaltningen har inom ramen för den socioekonomiska resursfördelningen tagit fram indexvärden som bygger på en statistisk sambandsanalys mellan skolors kunskapsresultat och olika socioekonomiska faktorer. Störst samband finns mellan kunskapsresultat och faktorn kort tid i Sverige (upp till två år), följt av mellan två och sex år i Sverige och föräldrarnas utbildningsnivå. Ett lågt värde indikerar gynnsamma socioekonomiska

faktorer medan ett högt indikerar mindre gynnsamma sådana faktorer.

Ur Strategier för skolutveckling i Söderort och på Järva fältet, delrapport till oktobernämnden 2012.

Mot bakgrund av låga kunskapsresultat i skolorna, beslutade utbildningsnämnden i december 2010 *Strategier för skolutveckling i Söderort och på Järva fältet*.

Projektledare har haft i uppdrag är att ge stöd i arbetet med att implementera strategidokumentet i berörda skolor, följa arbetet och resultatutvecklingen. Denna delrapport visar resultatutvecklingen, exempel på skolornas val av utvecklingsstrategier och förklaringar till resultatutvecklingen som framkommit i dialoger med rektorerna.

På Järva fältet finns goda exempel på samarbete med arbetslivet. Elever från högstadieskolor har vistats under perioder på arbetsplatser som har haft särskilda program för att presentera företag och arbetsmarknad för högstadieungdomar. Väl utvecklade kontakter mellanskolan och arbetslivet ger stora möjligheter för skolan att ”få ut” ungdomar i miljöer som de kanske annars inte möter. Arbetslivskontakterna förväntas leda till ökad studiemotivation och en ökad framtidstro hos eleverna, vilket i sin tur kan påverka skolresultaten i positiv riktning. Liknande satsningar planeras även i Söderort. Flera skolor har etablerade kontakter med universitet och högskolor, som på olika sätt hjälper ungdomarna med skolarbetet och när det gäller att välja framtida studieområde. Det kan ske i form av läxhjälp eller genom besök. *Rinkebyskolan* är ett exempel på en skola som under åren har utvecklat goda, hållbara kontakter med såväl högskola och universitet som med näringslivet.

Validering

Den 1 december 2010 trädde den nya reformen för att påskynda nyanlända invandrades etablering i arbets- och samhällslivet i kraft. Varje nyanländ ska utifrån sina egna förutsättningar få professionellt stöd för att så snabbt som möjligt lära sig svenska, komma i arbete och klara sin egen försörjning samt ta del av de rättigheter och skyldigheter som gäller i Sverige.

Validering innebär att kartlägga, mäta och dokumentera en individs kompetens. Vid validering identifieras och dokumenteras individens kunskaper och eventuella studier kan utformas utifrån behov och nivå. Genom att synliggöra och bekräfta den reella kompetensen ökar anställningsbarheten och nya vägar öppnas för vidare studier.

Val av gymnasium

465 elever folkbokförda i Rinkeby går på stadens kommunala gymnasieskolor.

38 procent av eleverna går på Ross Tensta gymnasium, 25 procent har valt någon av stadens innerstadsgymnasium. 7 procent har valt Kista bygggymnasium och totalt 15 procent har valt en utbildning med yrkesinriktning.

Ross Tensta gymnasium har dessutom ett omfattande och välrenommerat mentorsnätverk med flera profiler från svenskt näringsliv. Kista gymnasium har ett nära samarbete med branschorganisationer och är certifierade inom måleri och plåt. I yrkesämnen undervisar lärare på deltid som också är anställda inom branschföretag.

38 procent går på ett nationellt program med teoretisk inriktning och knappt 12 procent går på ett nationellt program med yrkesinriktning. 220 elever saknar

behörighet till nationellt program och går därför ett introduktionsprogram, knappt 40 procent av dessa har valt ett introduktionsprogram med yrkesinriktning.

Med de utvecklingsuppdrag som utbildningsnämnden fastställt i verksamhetsplanen för 2013 är det förvaltningens bedömning att intentionen i motionärernas förslag fångas in och att utvecklingsuppdragen ligger i linje med utvecklingsstöd för livslångt lärande.

Framgång för utbildningsanordnare inom de frivilliga skolformerna ungdomsgymnasium, vuxenutbildning och universitet bygger framgång på ett mycket nära samarbete med näringslivet, det gäller framförallt inom lärlingsutbildning och Yrkeshögskolan.

I nämndens verksamhetsplan för 2013 har gymnasieavdelningen i uppdrag att utveckla yrkesutbildningen och att ta fram fler yrkesinriktade alternativ för de elever som inte är behöriga att läsa på nationellt program.

Rinkeby-Kista stadsdelsnämnd

Rinkeby-Kista stadsdelsnämnd beslutade vid sitt sammanträde den 21 mars 2013 att överlämna förvaltningens tjänsteutlåtande som svar på remissen.

Reservation anfördes av Mia Pärni m.fl. (S), Birgitta Hald-Svensson (MP) och Leo Ahmed (V), *bilaga 1*.

Särskilt uttalande gjordes av Birgitta Hald-Svensson m.fl. (MP), *bilaga 1*.

Rinkeby-Kista stadsdelsförvaltnings tjänsteutlåtande daterat den 7 mars 2013 har i huvudsak följande lydelse.

I motionen föreslås att staden kraftsamlar för att bland befolkningen i Rinkeby öka förvärvsfrekvensen och minska den långvariga arbetslösheten. Förvaltningen kan konstatera att Rinkeby - enligt regeringens utredare - är en av de femton stadsdelar i Sverige som i högst grad kännetecknas av en kombination av låg förvärvsfrekvens, långvarigt beroende av försörjningsstöd och bristande gymnasiebehörighet bland 16-åringar. Förvaltningen kan vidare konstatera att en mycket stor del av de omfattande resurser som nämnden årligen avsätter för insatser inom verksamhetsområdena ekonomiskt bistånd och arbetsmarknadsinsatser samt individ och familjeomsorg har ett samband med det utanförskap som är knutet till låg förvärvsfrekvens och hög arbetslöshet. I den senaste mätningen redovisas förvärvsfrekvens och arbetslöshet till 44,9 procent respektive 10,4 procent för Rinkeby samt 76,4 procent respektive 3,3 procent för staden i dess helhet.

Inom såväl stadsdelsförvaltningen som berörda fackförvaltningar pågår olika projekt som syftar till att begränsa dessa problem. Till exempel medverkar

förvaltningen i två av arbetsmarknadsnämndens projekt. Det ena omfattar att utvärdera ett kartläggningsinstrument för initial bedömning av arbetslösa. Instrumentet ska användas för att bedöma vilka klienter som kan anses stå till arbetsmarknadens förfogande. Det andra omfattar att utvärdera de arbetsmarknadsinsatser som tillhandahålls av såväl arbetsmarknadsnämnden som stadsdelsnämnden samt att utveckla nya insatser för klienter som står långt ifrån arbetsmarknaden.

I motionen föreslås att staden planlägger mark i Rinkeby för ett tillskott av arbetsplatser och bostäder. En detaljplan har antagits för Rinkebystråkets omdaning till en stadsliknande gata kantad av butiker och hantverkslokaler. En detaljplan för bebyggelse vid överdäckningen av E18 är under antagande. Samråd har genomförts om en framlagd plan på en omfattande omgestaltning av kvarteren längs Rinkeby allé och dess koppling över Ulvsundavägen till stadsdelen Stora Ursvik i Sundbybergs kommun. Dessa planer medger sammantaget en utbyggnad av verksamhetsytor som ger ett möjligt tillskott av ett par hundra arbetsplatser i butiks-/verksamhetslokaler samt ett möjligt tillskott av i storleksordningen ett tusental kontorsarbetsplatser. Det sammanlagda tillskottet av bostäder kan uppskattas till 800-900, vilket förväntas ge ett mer allsidigt utbud av lägenheter såväl vad gäller storlek som upplåtelseform. Den befintliga trafiksepareringen kommer att bevaras med ett mindre undantag vid Rinkeby allé. Nämda planer med en sammanlagd genomförandehorisont på tjugo år ingår som en del i det så kallade Järvalyftet. Under år 2013 pågår en omstrukturering av bostadsbestånden mellan stadens kommunala bostadsföretag i syfte att hålla bestånden mer geografiskt samlade. Förvaltningen bedömer att detta gynnar det samarbete och de sammanhållna strategier i planeringen av Rinkeby som efterlyses i motionen.

I motionen föreslås att staden utvecklar nya avnämningariktade utbildningsformer för rinkebybornas behov. Förvaltningen anser att det kompetensmässigt närmast ankommer på utbildningsnämnden och arbetsmarknadsnämnden att yttra sig över detta delförslag. Stadsdelsnämndens arbetsmarknadsåtgärder rör i allt väsentligt att genomföra arbetsträning och bedömning av arbetsförutsättningar hos personer som – på grund av språksvårigheter, medicinska eller andra skäl – står långt från arbetsmarknaden och för närvarande inte är aktuella för Jobbtorg eller Jobbtorg Resurs. Ett prioriterat uppdrag härutöver är att anordna feriearbetsplatser för skolungdomar.

Stockholms Stadshus AB

Stockholms Stadshus AB:s remissvar daterat den 18 mars 2013 har i huvudsak följande lydelse.

Underremiss

Svenska Bostäders remissvar har i huvudsak följande lydelse:

Svenska Bostäders målsättning är att tillsammans med staden och övriga aktörer skapa

en positiv social och ekonomisk utveckling i stadsdelarna kring Järvafältet. Att möjliggöra för Järvaborna att vara delaktiga i förändring av sitt område ser bolaget som en viktig och nödvändig del i bolagets förändringsarbete.

Sammanfattningsvis instämmer Svenska Bostäder i att Rinkeby och övriga Järva har stora kvalitéer och utvecklingspotential och välkomnar alla insatser som bidrar till en positiv socioekonomisk utveckling (*bilaga 1*).

Familjebostäders remissvar har i huvudsak följande lydelse:

Utveckling i samverkan med boende

Motionärerna tar upp vikten av att samverka och omfattande boendedialoger har genomförts i Rinkeby där tusentals synpunkter har inkommit. Familjebostäder har använt dessa synpunkter, såväl i den dagliga fastighetsförvaltningen som i planeringen av Rinkebystråket och andra utvecklingsarbeten. Bolaget har även samtalat med mindre grupper av Rinkebybor för att på olika sätt fördjupa de analyser och förslag som kommit fram under dialogerna. Framförallt är det synpunkter kring trygghet, efterfrågan på ökad handel och service samt fler mötesplatser för olika åldersgrupper som varit framträdande.

Lokaler, arbetsplatser och ökad offentlig service

Motionärerna lyfter behovet av lokaler för näringsverksamhet, tillverkning och arbetsplatser. Familjebostäders satsning på Rinkebystråket ger 3 700m² nya lokaler som kan användas till dessa ändamål. Huvudsyftet med utvecklingen av Rinkebystråket är att skapa möjlighet till ökad handel och tillväxt vilket i sin tur skapar arbetstillfällen och möjlighet för företag att växa.

Motionärerna berör på olika sätt behovet av ett ökat antal arbetsplatser i Rinkeby, både för näringslivets behov och för offentlig service. Familjebostäder arbetar aktivt för att öka antalet arbetsplatser i såväl befintliga som nya lokaler. Stadens olika stadsutvecklingsprojekt, framförallt ombyggnationen av Rinkebystråket men också planerna för Rinkeby Allé och Rinkebyterrassen, har en betydande påverkan på möjlighet till att etablera nya verksamheter. Redan nu arbetar den nya fastighetsägaren i Rinkeby Centrum för att stärka kvalité och handelsutbud.

Trafikseparering och trafiksäkerhet

Motionärerna tar upp trafiksepareringen och påtalar dess positiva effekter. Under dialogprocesserna har framkommit att många Rinkebybor delar motionärernas uppfattning. I det pågående arbetet med Rinkebystråket utvecklas trafiksepareringen i linje med Rinkebybornas önskemål. Gångbroarna över vägen kompletteras med breda trottoarer längs den aktuella delen av gatan. Utvecklingen av Rinkebystråket bibehåller möjligheten att röra sig helt utanför trafikerad väg, medan säkerheten för de som vill röra sig i trafiken förstärks.

Utgå från barnen

Motionen föreslår en stadsutveckling med utgångspunkt i stadsdelarnas styrka och pekar på att detta är barnen. Stockholm stad har med utgångspunkt i stadsdelens jämförelsevis höga andel barn och unga genomfört en barnkonsekvensanalys som ger värdefullt underlag till den omfattande stadsutveckling som pågår.

Barnkonsekvensanalysen genomfördes med fokus på de tre stora projekt som pågår i Rinkeby; Rinkebystråket, Rinkebyterrassen och strukturplanen för Rinkeby Allé. Analysen förväntas redovisas i april 2013.

Boende och bostadsförvaltning

Motionärerna menar att förvaltningen av bostäderna i Rinkeby inte lever upp till önskvärda krav. Denna uppfattning delas inte av Familjebostäder. Bolaget har en mer personalintensiv förvaltning av fastigheterna i Rinkeby än i andra stadsdelar med precis samma mål vad gäller kvalitet och underhåll som i övriga bostadsområden. Satsningarna inom Stimulans för Stockholm har möjliggjort ett tidigare lagt underhåll som i Rinkeby framförallt har skett på energieffektiviserande insatser.

Precis som motionärerna framhåller så bor det fler personer per lägenhet i Rinkeby, vilket gör utemiljön viktig. Familjebostäder har rustat upp lekplatser och köpt ny lekutrustning. Inom Fastighetsägare i Järva samverkar bostadsbolagen i trygghetsarbetet och med städning och hantering av sopor. Det senaste exemplet är en gemensam upphandling av markskötsel, där fastighetsägarna tillsammans med stadsdelen gjort en helt unik upphandling, som ger starka förutsättningar för en jämn och hög nivå i skötseln av utemiljön (*bilaga 2*).

Stockholmshems remissvar har i huvudsak följande lydelse:

Motionärerna tar upp angelägna frågor om Rinkebys fortsatta utveckling. Stockholmshem har hittills varit medlemmar i Fastighetsägare i Järva vars verksamhet syftar till att göra bland annat Rinkeby till en mer attraktiv stadsdel för hyresgästerna. Fastighetsägarföreningen arbetar för minskad polisanmäld brottslighet och ökad upplevd trygghet, tilltalande fysisk miljö, ändamålsenlig stadsplanering och effektiva kommunikationer samt ökat anseende och status. Föreningens arbete är ett viktigt instrument för att nå de mål som motionen tar upp.

(*bilaga 3*).

Koncernledningens synpunkter

Motionärernas förslag att göra Rinkeby till en första pilotstadsdel där staden satsar allt sitt kunnande för att bryta långvarig arbetslöshet ligger väl i linje med stadens ambitioner inom Järvalyftet.

Koncernledningen delar bolagens bedömning, att de satsningar som bostadsbolagen bl.a. genom Järvalyftet och Stimulans för Stockholm genomför, i tät dialog med de boende i området är viktiga för att åstadkomma önskade resultat. Dessa satsningar omfattar främst den fysiska miljön, men Svenska Bostäder medverkar också i aktiviteter för ökad sysselsättning, vilket under 2012 tillfört området ca 100 arbetstillfällen.

Bostadsbolagen medverkar också till att upplåta lokaler för stadens Jobbtorg. För bostadsbolagen utgör Järva, genom Järvalyftet, en pilotsatsning, där man tar ett mer långtgående förvaltningsansvar genom större täthet och närvaro hos förvaltande personal. Detta har givit goda resultat i bolagens kundnöjdhetsmätningar, både avseende service och trygghet i området.

Motionärerna föreslår också att ”staden ska arbeta aktivt för nya fastigheter för arbetsplatser i Rinkeby samt att staden ska använda alla kända metoder för att möta

den del av den vuxna befolkningen som ännu inte kommit i arbete för att aktivt öka sysselsättningsgraden i Rinkeby”. Den sortens förädling av bolagen fastigheter pågår genom bl.a. satsningen som Familjebostäder gör i Rinkebystråket. I sammanhanget kan också nämnas att ett beslut om förslag till effektivisering av stadens administrativa lokaler är på väg för beslut i Kommunfullmäktige (Dnr 308/1345/12) I detta ärende föreslås att flera kommunala förvaltningar och ett bolag flyttar till områden i och nära Järva, just med syfte att förstärka arbetsmarknaden och underlaget för servicefunktioner i området.

Motionärernas förslag om att staden ska utveckla nya utbildningsformer utifrån Rinkebybornas behov så att vuxna och unga får utbildningar, som direkt matchas mot arbetsmarknadens behov av arbetskraft i olika branscher, gäller främst Utbildnings- och Arbetsmarknadsnämndens ansvarsområden. Koncernledningen avstår att kommentera denna del, men genom SISAB (Skolfastigheter i Stockholm AB) och de övriga bostadsbolagen medverkar koncernen gärna i en sådan satsning genom att upplåta lämpliga lokaler för ändamålet.

Koncernledningen delar motionärernas synpunkt och förslag att utvecklingsarbetet i Rinkeby för fler jobb sker i nära samverkan med Rinkebyborna själva. Stadens bostadsbolag kan också påvisa att en tät dialog och samverkan ger avsevärt bättre resultat i utvecklingsarbetet.

Sammantaget anser koncernledningen att stadens bolag medverkar i satsningen Järvalyftet, som i många avseende omfattar liknande åtgärder som motionärerna föreslår för Rinkeby.

RESERVATIONER M.M.

Arbetsmarknadsnämnden

Reservation anfördes av Karin Rågsjö (V) enligt följande.

1. Att arbetsmarknadsnämnden initierar en diskussion om huruvida Stockholm kan inrätta en kommission liknande Malmökommissionen
2. Att i övrigt anföras

Den politiskt oberoende Kommissionen för ett socialt hållbart Malmö har i dagarna redovisat uppdraget att till kommunstyrelsen utarbeta förslag till strategier för att minska skillnader i hälsa och förbättra livsvillkoren bland Malmöborna. Vi behöver en liknande kommission i Stockholm. En genomsegregerad stad innebär stora kostnader på lång sikt. Rinkeby är en stadsdel bland flera som behöver en långsiktig strategi. Projekt och extrasatsningar leder inte framåt. Vi måste skapa hållbara förutsättningar på lång sikt.

I Stockholm har vi en galopperande segregering. Bostadspolitik, utbildningspolitik, arbetsmarknadspolitik och den nuvarande regeringens fördelningspolitik har bidragit till att Stockholm nu är en delad stad. Segregationen har fördjupats särskilt mellan innerstaden och förorterna. Dessutom har den högerstyrda politiken i Stockholms stad ytterligare ökat ojämlikheten, bland annat genom att i praktiken minska den socioekonomiska omfördelningen i förskolan och skolan. Detta slår hårt mot barn och ungdomar, specifikt i ytterstaden.

Högeralliansen i Stockholm har mycket tydligt angett färdriktningen; att sälja ut 22000 lägenheter har varit ett ideologiskt mål helt utan hänsyn till konsekvenserna. Eller kanske man gick in i detta med öppna ögon? Med omvandlingen har vi fått en stad med djupa klyftor som avspeglar sig i resultat i skola, utbildning, trygghet och arbetslöshet. De sociala skillnaderna ökar mellan olika delar av staden och det finns allt färre områden med en blandning av hög- och låginkomsttagare.

Konsekvenserna av den förda politiken drabbar alla Stockholmare men främst de unga som idag inte kan räkna med att få en lägenhet, har svårt att få jobb och inte har fått tillräcklig hjälp för att kunna söka till gymnasiet. En segregerad stad innebär även en fastlåsnings i arbetslöshet, svag ekonomi, utlåsnings från högre utbildning samt sociala problem.

En grupp som drabbas hårt är barnen, familjebakgrunden har en större betydelse för studieresultaten idag än 1990. Föräldrars inkomst och utbildning är viktig för hur väl barnen lyckas i skolan; försämrade föräldrarnas villkor riskerar även barnens villkor att försämrats.

Om vi tittar på behörighet till gymnasieskolan, arbetslöshet och ekonomiskt bistånd i Rinkeby ser vi mycket dystra siffror.

År 2011	Behörighet	Arbetslöshet	Ekonomiskt bistånd
Rinkeby	70,6	10,5	17,3

Det är uppenbart att skillnaderna genomgående är så stora att det kommer att påverka många elevers möjlighet till gymnasieutbildning och därmed möjligheter till högre studier. Dessutom visar alla tänkbara undersökningar att möjligheterna att få arbete är minimal för de ungdomar som saknar gymnasieutbildning. Utbildningen är klart segregerad. Det saknas idag tillräckliga resurser för att på ett framgångsrikt sätt genomföra skolstrategin för skolutveckling i Söderort och på Järvafältet.

På område efter område kan vi se hur klassamhället förstärks. Bilden av arbetslösheten är glasklar. Den är klassorienterad och det krävs stora insatser om inte en generation unga arbetslösa ska fastna i långvarig arbetslöshet. Det är även tydligt att arbetslösa ungdomar i hem där föräldrarna kan försörja dem hamnar på den "vanliga" arbetsförmedlingen medan ungdomar som har föräldrar med försörjningsstöd får gå till jobbtorgen. En segregering i sig. Risken är stor att den unga utan utbildning med försörjningsstöd fastnar i ett "bollande" mellan jobbtorg och praktikplats.

Högeralliansens politik har snabbt monterat ner grunderna för en integrerad stad byggd på allas rätt till bostad, arbete och utbildning. Nu måste vi vända trenden mot en mer jämlik stad; det tjänar hela Stockholm på.

Reservation anfördes av Karin Gustafsson m.fl. (S) enligt följande.

1. Att bifalla motionen i sin helhet
2. Samt att därutöver anföras

Hassan Said och Tomas Rudin tar i sin motion som tar upp många viktiga frågor. Motionärerna pekar på de enorma klassklyftor som tydliggörs då jämförelse görs mellan Rinkeby och andra stadsdelar. I Rinkeby bor personer med högre ohälsotal än övriga delar av staden, de som står längst ifrån arbetsmarknaden. Dessa strukturella problem och de klassklyftor som finns i vår stad går inte utplåna att med kortsiktiga satsningar och tillfälliga projekt.

Förvaltningen ger olika exempel på arbetsmarknadsprojekt som pågår i Rinkeby och nämner även Vision Järva 2030 som har som målsättning att skapa en positiv social och ekonomisk utveckling. Denna ambition har dock inte infriats. Istället tyder mycket på att utvecklingen går i motsatt riktning. Vi har under ett antal år sett den moderatledda alliansen lägga ner verksamheter, dra ned på resurser till viktiga verksamheter, stänga skolor, flytta stadsdelsförvaltningens kontor till Kista, minska resurserna till primärvården och sälja centrumanläggningen till en oseriös köpare. Detta har naturligtvis spätt på känslan av att vara en stadsdel som är övergiven.

Att bryta den negativa utvecklingen kräver många olika saker. Motionärerna tar upp flera av de viktigaste frågorna så som att skapa arbetstillfällen, både i Rinkeby och i resten av staden, men också att rusta både unga och vuxna med utbildning så att de faktiskt har en möjlighet att konkurrera på arbetsmarknaden. Att det måste till fler arbetsplatser i Rinkeby, är en självklarhet. Precis som motionärerna påpekar, hitta näringslivsverksamhet som är möjlig att bedriva i mindre skala så att man också tar tillvara på den kompetens som finns i stadsdelen.

För att kunna ta till vara all den potential som finns i Rinkeby krävs rejäla långsiktiga satsningar. Satsningar som den moderatledda alliansen avstått och bidragit till att spä på de klassklyftor som finns i vår stad.

Reservation anfördes av Sara Pettigrew m.fl. (MP) enligt följande.

Att arbetsmarknadsnämnden beslutar att delvis tillstyrka motionen.

Motionärer lyfter behovet av omfattande skolinsatser i skolan i Rinkeby. I Rinkeby finns en stor andel av befolkningen som är barn och ungdomar. Skolan är en av de viktigaste frågorna i det långsiktiga arbetet, även om det också finns andra lika viktiga frågor för att kunna skapa hållbar socialutveckling i Rinkeby; boende och social inkludering är andra viktiga frågor. Den absolut akuta frågan i Rinkeby är unga vuxna som inte har jobb med ofullständiga gymnasiestudier.

Miljöpartiet vill även verka för ökade insatser för att minska avhoppet från gymnasiet, större möjligheter till visstidsanställning inom staden för långtidsarbetslösa unga vuxna, fler praktik- och lärlingsplatser samt att företag som upprustar miljonprogrammet ska besätta en andel av sina tjänster med unga från området. Vi vill intensifiera antidiskrimineringsarbetet, det ska kosta att diskriminera.

Det är tydligt att staden och inte minst staten behöver vidta åtgärder. Särskilt viktigt när goda sociala effekter av Järvalyftet har uteblivet i Rinkeby. Vi ser ett behov av att staden reformerar Järvalyftet.

En viktig sak som vi inte håller med motionärerna är att Rinkeby bara har styrka och att den styrkan är barnen. Vi menar det finns många osynliga styrkor som inte nämnts i motionen, till exempel den starka små företagstraditionen bland Rinkebybor kopplad till den sociala, kulturella och språkliga kompetensen. Vi ser också ett starkt socialt engagemang i civila samhället i Rinkeby och hela Järva, Engagemanget är en viktig pusselbit för att få till en positiv förändring i samhället.

Utbildningsnämnden

Reservation anfördes av Jan Valeskog m.fl. (S) enligt följande.

att tillstyrka motionen.

att därutöver anföra följande.

Vi kan konstatera att skolresultaten inte har pekat åt någon positiv riktning under de senaste sex åren utan snarare tvärtom, behörigheten till gymnasiet har särskilt minskat kraftigt i ytterstaden, däribland Rinkeby, samtidigt som arbetslösheten har ökat avsevärt bland unga med tragiska konsekvenser som följd för den enskilde.

Viljan hos den moderat ledda majoriteten att aktivt arbeta för byggandet av nya fastigheter eller att i praktiken verka för fler arbetsplatser i Rinkeby existerar knappast. Den borgerliga majoriteten verkar vara nöjda med situationen, de tar inget ansvar för den negativa utvecklingen i bland annat Rinkeby. Vi socialdemokrater menar att politiken måste ta en större del av ansvaret genom att fördela resurserna efter behov och fatta strategiska beslut till exempel att bygga nya fastigheter och få till stånd fler privata och kommunala arbetsplatser.

Reservation anfördes av Per Olsson m.fl. (MP) enligt följande.

Att bifalla motionen.

Att i övrigt anföras följande.

Det är angeläget att göra genomtänkta och genomgripande satsningar på en stadsdel som Rinkeby som både har stora utmaningar och en stor potential för utveckling. Särskilt gäller det skola och utbildning för både barn och unga. Mycket har gjorts men mer kan och behöver göras. Samtidigt vill vi lyfta att det finns fler stadsdelar och fler barn och unga i Stockholm som behöver satsningar.

Fritidshemmens betydelse underskattas, speciellt för elever som är trångbodda och där föräldrarna har knappa resurser. Miljöpartiet har därför i sin budget för 2013 en särskild satsning på fritidshemmen för att alla elever ska få möjlighet att utvecklas, även på sin fritid.

Vi ser att det behövs genomgripande förändringar och inte bara tillfälliga kortsiktiga projekt för att alla barn och unga i hela staden ska få med sig den kompetens de behöver för att kunna få ett bra liv. Det sker framförallt genom samarbete och yrkesutveckling för lärarna, inte genom allt fler kontroller och mer administration. De bästa lärarna bör finnas där de behövs mest. Lärare behöver ha tillräckligt med tid att både ägna sig åt sina elever och vidareutveckla sitt arbete i samarbete med sina kollegor. Särskilt gäller det de lägre årskurserna i grundskolan där förutsättningarna för vidare studier grundläggs, men även längre fram. Alla unga i gymnasieåldern ska ha rätt att kunna skaffa sig gymnasiekompetens och det ska kunna ske på många sätt. Här finns mycket att lära av andra storstäder med liknande utmaningar, i Sverige, men också i Europa.

Rinkeby-Kista stadsdelsnämnd

Reservation anfördes av Mia Päärne m.fl. (S), Birgitta Hald-Svensson (MP) och Leo Ahmed (V) enligt följande.

- Att bifalla motionen i sin helhet
- Samt att därutöver anföras

Det är en bra motion som tar upp många viktiga frågor, bland annat bostadsstrukturen och det faktum att Rinkeby är ett mycket tätbebyggt område där det krävs ett större underhåll av den fysiska miljön. Motionärerna pekar bland annat på de enorma klassklyftor som blir tydliga när man jämför Rinkeby med andra stadsdelar. I Rinkeby bor de som är sjukast, har minst pengar och har svårast att få jobb för att nämna några saker. Vi tycker också det är bra att motionärerna pekar på att det inte är möjligt att lösa dessa strukturella problem med kortsiktiga satsningar och olika projekt. Förvaltningen skriver i sitt svar om olika exempel på arbetsmarknadsprojekt som pågår och nämner även Vision Järva 2030 som har som målsättning att skapa en positiv social och ekonomisk utveckling. Det låter naturligtvis bra, och något som vi gärna hade sett. Dock är det så att utveckling gått i motsatt riktning. Vi har under ett antal år sett den moderatledda alliansen stänga ned verksamheter, dra ned på pengarna till viktiga verksamheter, stänga skolor, flytta förvaltningen till Kista, minska resurserna till primärvården och sälja centrumanläggningen till en oseriös köpare. Detta har naturligtvis spätt på känslan av att vara en stadsdel som är övergiven. Att bryta den negativa utvecklingen kräver många olika saker. Motionärerna tar upp flera av de viktigaste frågorna som handlar om att skapa arbetstillfällen, både i Rinkeby och i resten av staden, men också att rusta både unga och vuxna med utbildning så att de faktiskt har en möjlighet att konkurrera på arbetsmarknaden. Att det måste till arbetsplatser i Rinkeby, där man t ex kan placera kommunala förvaltningar eller statliga verksamheter, är en självklarhet. Men man ska också, precis som motionärerna påpekar, hitta näringslivsverksamhet som är möjlig att bedriva i mindre skala så att man också tar tillvara på den kompetens som finns i stadsdelen. Förutom frågor kring arbete och utbildning måste man naturligtvis se landstingets ansvar för att primärvården och psykiatri ska fungera på ett bra sätt, vilket den inte gör idag. Där finns också stort potential att utveckla det hälsofrämjande arbetet genom vårdcentraler, BVC, MVC i samarbete med de kommunala arenorna som förskola, medborgarkontor osv. En viktig del i det arbetet är att så fort som möjligt få igång en ordentlig familjecentral. Sist men inte minst så finns det också frågor som kommunen helt själva förfogar över. Det kommunala utjämnningssystemet, de socioekonomiska schablonerna osv. räcker uppenbarligen inte. Även om man också måste följa upp arbetsmetoder och utvärdera resultat så vet vi att vi behöver mer personal i många verksamheter. I en så tätbebyggd och barnrik stadsdel bör man också satsa mer på verksamheter som öppna förskolan,

parklekar, ungdomsgårdar, föräldrarådgivare, medborgarkontor och liknande. Med andra ord, utveckla de öppna och förebyggande verksamheterna och se till att de får resurser och möjligheter att faktiskt göra skillnad. Och självklart, ta bort vårdnadsbidraget som bara är negativt för barnens utveckling, vi ser konsekvenserna av det i skolorna i Rinkeby nu. Se till att barngrupperna i Rinkebys förskolor blir ännu mindre, satsa på språkutveckling, matematik och rusta barnen för skolan. Idag berättar lärare att det är alldeles för många barn som kommer till skolan och har så dåliga förkunskaper att de inte klarar av att tillgodogöra sig undervisningen. Förskolan och skolan är självklart en av de viktigaste frågorna i diskussionen om arbetslöshet, framförallt om vi vill förändra nästa generations förutsättningar på arbetsmarknad och i livet till det bättre.

Särskilt uttalande gjordes av Birgitta Hald-Svensson m.fl. (MP) enligt följande.

Miljöpartiet stödjer förstås konstruktiva förslag som har i syfte att minska arbetslösheten, speciellt ungdomsarbetslösheten, men trots Järva lyftet märker vi nu en tydlig tendens.

Ungdomsarbetslösheten har ökat de senaste åren.

Vid årsskiftet var mer än 7000 personer inskrivna som arbetslösa på arbetsförmedlingen i Kista, merparten var ungdomar.

Svenska Bostäder investerar cirka 2 miljarder kr per år på ombyggnationer i området. Men de anställda arbetarna som är aktiva i området kommer är från andra delar av Sverige (Dalarna, Jämtland osv.) och från Polen, Tjeckien, Estland och Lettland men inte från Järva-området vilket är en missprioritering med tanke på att det är allmännyttans dvs. skattebetalarnas pengar som investeras.

Miljöpartiet vill ha konkreta förändringar för arbetslösa och biståndsberoende i Järva-området så att de arbetslösa prioriteras på arbetsmarknaden i pågående och framtid projekt inom Järva-lyftet så att den negativa trenden bryts.

Under den närmaste tiden kan man aktivt öka sysselsättningsgraden genom att utbilda och förbereda unga för arbetsmarknaden och inkludera de mest utsatta, för arbete i de två pågående projekten eftersom de arbetsmarknadsinsatser som gjorts hittills inte har gett eftersträövade effekter.

2012:58

**Motion av Tomas Rudin och Hassan Said
Mahamed (båda S) om Rinkeby - en by i
världsklass**

Dnr 336-1607/2012

Rinkeby har varit föremål för många. Ofta utgår dessa utvecklingsprojekt från stadsdelens svagheter. Sådana utgångspunkter kan vara att medborgare i Rinkeby har genomsnittligt kortare utbildning, sämre hälsa och ekonomi och kortare livslängd än medelstockholmare. Jämfört med grannarna i stadsdelen Spånga är skillnaderna gigantiska. Ännu värre är att människor i Rinkeby har svårare än andra att få jobb motsvarande sin kompetens, vård motsvarande sina behov och utbildning motsvarande sin förmåga än andra.

Utfallet av alla dessa projekt har inte varit helt lyckosamt. Utan att vara orättvis kan man säga att de passerat ett efter ett, utan att sätta några särskilt tydliga spår. Vi tror det beror på deras utgångspunkt och den rollfördelning mellan hjälpare och hjälpta de oundvikligen, trots alla goda föresatser om motsatsen, leder till. Därför vill vi föreslå något annat – stadsdelsutveckling med utgångspunkt i stadsdelarnas styrka, och med start i Rinkeby, en av Stockholms med stigmatiserade förorter.

Vart finns då Rinkebys styrka, vilken är den? Vi menar att den är barnen. Rinkeby är en av Europas barnrikaste stadsdelar, något som måste räknas som en stor fördel. Hela västvärlden står inför en gigantisk demografisk utmaning. Vårt land står bättre rustat i det avseendet än många av våra grannar. Men vi bär samtidigt med oss två historiska utmaningar som länge varit våra. Dels är vi ett litet land i Europas norra utkant med ett stort exportberoende. Vi har alltså det rakt motsatta problemet jämfört med andra europeiska länder, som Tyskland, Holland m.fl. där det historiskt varit brist på yta i förhållande till antalet människor. Vi borde alltså utarbeta en strategi för stadsdelen Rinkeby och andra liknande delar av staden som utgår från denna tillgång.

Rinkeby är en klassisk miljonprogramsstadsdel. Om dem finns många föreställningar, några baserade på erfarenhet, andra mindre insiktsfulla. En viktig utgångspunkt är perspektivet. Vårt perspektiv kommer konsekvent att vara Rinkebybornas, d.v.s. vad vi uppfattar att medborgarna själva uppfattar som problematiskt eller bra.

Det finns 5 000 bostäder i Rinkeby, de samsas om ca 1 kvadratkilometer yta. Det bor fler än 16 500 personer i stadsdelen. Det betyder att antalet personer per lägenhet är ungefär det dubbla mot övriga Stockholm. Varje trappa, varje gräsmatta, varje yta kommer alltså att nötas mer och kräva mer skötsel än motsvarande yta i innerstaden. Men verkligheten är den motsatta. (Och när det blir trasigt, skräpigt, slitet kan man alltid förklara det med undermåliga miljonprogramshus och en avvikande befolkning.)

Bostäderna är till övervägande del 2-4 rum stora med en majoritet av 3 rum och kök. Det stämmer dåligt med Rinkebybornas behov. I stadsdelen behövs fler prisvärda lägenheter för stora familjer och unga som flyttar hemifrån. Rinkeby har 16 olika fastighetsägare i stadsdelen (varav en äger lokalerna i centrum och en äger skolor/förskolor). Det kräver ett kraftfullt arbete från stadens sida för att skapa samarbete och sammanhållna strategier. Det Rinkeby saknar är framför allt lokaler för olika typer av arbetsplatser, både för näringslivets behov och för offentlig verksamhet. Där skulle t.ex. kunna inrymmas småskalig matproduktion med hjälp av modern livsmedelsteknik. Vidare bör staden överväga om man inte kan flytta någon del av förvaltningen till Rinkeby. Trafiksepareringen präglar också Rinkeby. Inte bara fysiskt, den har också format Rinkebys vardag. Till exempel är det fria skolvalet, också för låg- och mellanstadiebarn, avhängigt av den, eftersom den ger en trygg skolväg till alla stadsdelen fyra skolor för yngre barn. Trafikseparering är ett rätt skynke för stadsplanerarskrået, men är verkligen omtyckt i Rinkeby. De kostsamma och genomgripande projekt som nu flaggas för inför strukturplanarbetet utgår från att något är fel med trafiksepareringen, men lyssnar vi till medborgarna är den en av stadsdelens tillgångar. Är det då rimligt att staden fortsätter med försök att bryta ned trafiksepareringen?

Det är enligt vår mening en inte bra att protesterna blev så stora i Husby när staden lanserade en ny bruten stadsplan med vägar i traditionellt gatuplan, trots att befolkningen redan gett uttryck för att just trafiksepareringen var en del av stadsdelens fördelar.

Vi vill alltså inte avveckla trafiksepareringen, men är positiva till att den utvecklas. Vi vill också öppna förskolor för brukarna på kvällar och helger. Det innebär stora möjligheter för folkbildning och demokratiarbete, samtidigt som problemen med skadegörelse på förskolornas gårdar rimligtvis minskar.

Vad gäller utbildning har staden redan väl beprövade metoder både vad gäller förskola, skola och vuxenutbildning. Staden bör använda de kända metoder som finns för att möta alla de unga vuxna som inte hittills funnit tillräckligt bra vägar in i samhället för.

Det gäller nytänkande på gymnasiets område och universitetsutbildningar med utgångspunkt från den språkliga och kulturella specialkompetens som nu inte ens uppmärksammas. Det borde vara mycket samhällsekonomiskt lönsamt att förädla och vidareutveckla barnens existerande språkkompetens. En trespråkig generation är inte att förkasta i en globaliserad värld. Något som nu saknas är t.ex. en yrkesutbildning på gymnasienivå. Vi vill också utveckla lärlingsutbildningar för vuxna. Det är helt orimligt att de idag inte används av personer i vuxen ålder.

Slutligen. Det är lätt att romantisera över sådant som varit. Men vi ser att en förutsättning för en positiv utveckling av våra stigmatiserade stadsdelar som t ex Rinkeby men då krävs en sann lokal demokratisk process. De nuvarande stadsdelsnämnderna, avlovade på nästan allt utom socialtjänst har snarast en negativ effekt. Stora och för stadsdelen avgörande politikområden/verksamheter står utanför det lokala politiska samtalet. De ligger utanför våra lokala politiska befogenheter och det för stadsdelens utveckling nödvändiga nära samarbete som en gång fanns har helt slitits sönder.

Mot denna bakgrund yrkar vi att kommunfullmäktige beslutar att:

1. göra Rinkeby till en första pilotstadsdel där staden satsar allt sitt kunnande för att bryta långvarig arbetslöshet
2. staden aktivt arbetar för nya fastigheter för arbetsplatser i Rinkeby
3. staden använder alla kända metoder för att möta den del av den vuxna befolkningen som ännu inte kommit i arbete för att aktivt öka sysselsättningsgraden i Rinkeby
4. staden utvecklar nya utbildningsformer utifrån Rinkebybornas behov så att vuxna och unga får utbildningar som direkt matchas mot arbetsmarknadens behov av arbetskraft i olika branscher.
5. utvecklingsarbetet i Rinkeby för fler jobb sker i nära samverkan med Rinkebyborna själva

Stockholm den 5 november 2012

Tomas Rudin

Hassan Said Mahamed

